

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

תמ"ש 22141-07-11 ח' (קטין) ואח' נ' ח'

תמ"ש 22067-07-11 ח' נ' ח'

בפני כבוד השופט בנימין יזרעאלי

תובעים 1.ה' ח' (קטינה בעת הגשת התביעה)

2.א' ח' (קטין)

3.ע' ח' א'

ע"י עוה"ד איילת בן גור כהן

נגד

ח' ח'

נתבע

ע"י עוה"ד יאיר שחם

חקיקה שאזכרה:

[חוק הכשרות המשפטית והאפוטרופסות, תשכ"ב-1962: סע' 15, 18](#)

חקיקה שאזכרה:

[חוק הכשרות המשפטית והאפוטרופסות, תשכ"ב-1962: סע' 15, 18](#)

מיני-רציו:

* במקרה בו מתרשם ביהמ"ש באופן חד משמעי כי המאבק סביב סוגיית המשמורת הפך להיות מאבק אישי בין ההורים, הרי שלא רק שאין מקום להכריע מיהו ההורה המשמורן, אלא דווקא ישנה חשיבות להימנע מ"להעניק" הגדרה זו לאחד מההורים, דווקא מתוך ראיית טובתם של ההורים ובעיקר את טובתם של ילדיהם.

* משפחה – משמורת קטינים – הימנעות מקביעתה

* משפחה – מזונות ילדים – קביעתם

תביעה לשינוי משמורת ותביעת מזונות שהגישה האם כנגד האב בשמם של שני ילדיהם. רקע: בתחילת ההליכים בעניין המשמורת, הוסכם בין הצדדים כי המשמורת על הקטינים תהיה משותפת, וכל צד ידאג להוצאות הקטינים כאשר הקטינים שוהים אצלו. לאחר כשנה הוסכם כי משמורת הקטינים תהיה בידי האב. בהיות הבת כבת 14 עברה הבת להתגורר אצל האם. לאחר כ-3 שנים, בהיות הבן כבן 15 עבר גם הבן להתגורר אצל האם. בפועל קיים נתק בין האב לבתו והסדרי הראייה בין האב לבן אינם מתקיימים כסדרם. כל צד מאשים את משנהו במצב.

ביהמ"ש לענייני משפחה פסק:

תביעת המשמורת: לעמדת ביהמ"ש, במקרה בו מתרשם ביהמ"ש באופן חד משמעי כי המאבק סביב סוגיית המשמורת הפך להיות מאבק אישי בין ההורים, הרי שלא רק שאין מקום להכריע מיהו ההורה המשמורן, אלא דווקא ישנה חשיבות להימנע מ"להעניק" הגדרה זו לאחד מההורים, דווקא מתוך ראיית טובתם של ההורים ובעיקר את טובתם של ילדיהם. במקרה דנן קיימת עוינות רבה וחריגה בין שני הורים והתרשמות ביהמ"ש הינה כי לאורך השנים הפך המאבק בין ההורים למאבק לשם המאבק בלבד, ולא לתכלית ראויה המיועדת לטובת ילדיהם המשותפים. זאת ועוד נקבע כבר בפסיקה כי הורה שאינו מסוגל לאפשר קשר טוב ותקין של הילדים עם ההורה השני, או אינו רואה את חשיבותו של קשר זה, אינו ראוי להיות הורה משמורן. הלכה זו נכונה במקרה דנא בנוגע לשני ההורים כאחד. זאת ועוד, לאור גילם הנוכחי של הילדים כיום – הבת בגירה והבן כבן 16 – אין כל הצדקה משפטית לדון ולהכריע כיום בזהות ההורה המשמורן. לפיכך, ביהמ"ש קובע כי מיום שעבר כל אחד מהילדים להתגורר אצל האם פסקה ה"משמורת" של האב לגביהם. נוכח ההחזקה הפיזית של ילדי הצדדים אצל האם נקבע שכחלק מהעלות הכלכלית הנובעת מכך זכאית האם לכל הטבה וקצבה המגיעות לה כתוצאה מהחזקה זו מעת שעבר כל אחד מהילדים להתגורר אצלה. עניין זה נלקח בחשבון גם בפסיקת המזונות.

תביעת המזונות: בהתאם לדין העברי ולפסיקת ביהמ"ש, מגיל 15 ואילך מחויבים ההורים בכל צרכי הילד באופן שווה מכוח דיני הצדקה. ביהמ"ש התרשם כי המזונות להם עותרת האם אינם משקפים את צרכי הילדים, והינם מעבר לרמת החיים בה חיו טרם המעבר למגורים עם האם. ככל שהאם מבקשת להעלות את רמת החיים של הילדים, עליה לשאת בעלויות הנוספות באופן עצמאי, וזאת ביחוד נוכח גילם של הילדים, שהינם מעל לגיל 15. לעניין זה הודגש כי הכנסת האם גבוהה משמעותית מהכנסת האב, לאחר קיזוז הוצאותיהם.

באשר לבת ביהמ"ש אינו רואה מקום לפסוק מזונות עבורה. לגבי התקופה בת 3 השנים בהן הבת התגוררה אצל האם והבן אצל האב, ביהמ"ש סבור כי יש להתייחס לתקופה זו ברוח ההסכמות הקודמות שהיו בין הצדדים, כי הילדים יהיו במשמורת משותפת וכל צד יישא בהוצאות הילדים כאשר הם שוהים עמו. בנוגע לתקופה שלאחר מכן, כאשר עבר הבן להתגורר עם האם, הייתה הבת כבת 17 וכיום היא מעל גיל 18. בנסיבות העניין, לאור גילה ולאור התנהגותה של הבת כלפי האב (סירובה לקיים עימו כל קשר; שינוי שם משפחתה; התבטאות קשה כלפי האב), אין מקום לפסוק עבורה מזונות גם עבור תקופה זו וזאת מבלי להתעלם מכך שגם להורים חלק בהעדר הקשר בין הבת לאב.

באשר למזונות הבן יש מקום לפסוק עבורו מזונות מיום שעזב את בית האב ועבר להתגורר עם האם. נוכח הכנסות הצדדים, ולאור גילו בעת המעבר לבית האם (כבן 15), ביהמ"ש מותיר את המזונות בהתאם לקבוע בהחלטה למזונות זמניים קרי 1,200 ₪ לחודש בצירוף במחצית הוצאות חינוך ומחצית הוצאות רפואיות חריגות.

פסק דין

1. פסק דין להלן יעסוק בתביעה לשינוי משמורת, ובתביעת מזונות שהגישה התובעת 3 (להלן: "האם / התובעת") כנגד הנתבע (להלן: "האב / הנתבע") בשמם של ילדיהם המשותפים, התובעים 1-2 (להלן: "הילדים").

2. התובעת והנתבע נישאו זל"ז כדמו"י ביום 1.2.96 והתגרשו זמ"ז בחודש נובמבר 2010.
3. מנישואיהם נולדו הילדים ה', ילידת ****, שהינה כיום בת 18 ועשרה חודשים, וא', יליד ****, כיום בן 16.
4. להלן אדון בתביעות באופן נפרד, כאשר ראשית תדון ותוכרע התביעה לשינוי המשמורת.

תביעת המשמורת

5. בפתח הדברים ראוי להביא בפני הקורא בקצירת האומר את הרקע להליך הנוכחי, אלא שעוד לכן מן הראוי להקדים ולציין כי בין הצדדים מתנהלים הליכים מרובים (18 תיקים שונים) במשך שנים ארוכות, כשהמאבק הינו קשה, קיצוני, מר, חריג ביותר ואינו יודע מרגוע עם השנים.
6. בתחילת ההליכים בעניין המשמורת, בחודש יולי 2009, הוסכם בין הצדדים כי המשמורת על הקטינים תהיה משותפת, וכל צד ידאג להוצאות הקטינים כאשר הקטינים שוהים אצלו. לאחר כשנה הוסכם כי משמורת הקטינים תהיה בידי האב (הסכם מיום 26.10.10).
7. תביעת המשמורת הנוכחית הוגשה על-ידי האם ביום 13.7.11 בטענה שיש להורות על העברת המשמורת לידיה.
8. **לטענת האם**, היא הסכימה לכך שמשמורת הקטינים תהיה בידי האב מחוסר ברירה, לאחר שלא הצליחה לחדש את הקשר עם בתה ולעצור את ההסתה מצדו של האב, ומתוך הבנה כי זוהי הדרך היחידה להפסיק את ההסתה ולאפשר את חידוש הקשר עם ילדיה. לטענתה, התביעה לשינוי משמורת הוגשה בעקבות כך שבסוף חודש פברואר 2011 גירש האב את הבת מביתו והחל מחודש אפריל 2011 מתגוררת הבת עמה, בעוד האב מסרב לכל קשר עם בתו. לאחר הגשת התביעה, ביום 6.4.14 גורש אף הבן מביתו של האב ולמרות מאמצי פקידת הסעד לא ניתן היה להחזירו לבית האב, ובעקבות כך הגישה האם בקשה להעברת המשמורת הזמנית של הבן לידיה.
- האם טענה כי למרות המלצות פקידת הסעד והחלטות בית המשפט האב ממאן לקחת חלק בהדרכה הורית או כל טיפול אחר שמטרתו חידוש הקשר שלו עם ילדיו, ומסכל כל טיפול תוך התעלמות מהנוק שגורמים מעשיו לילדיו. בפועל קיים נתק בין האב לבתו ואף הסדרי הראייה המצומצמים בין האב לבנו שנקבעו אחת לשבוע בלבד- אינם מתקיימים.
- לאור האמור, אין מניעה לקבוע כי משמורת הילדים תהיה בידי אמם החל מהמועד בו כל אחד מהילדים עבר להתגורר בבית האם בפועל, על כל המשתמע מכך.
9. **לטענת האב**, הוא מעולם לא "זרק" את ילדיו מביתו אלא האם עודדה את הילדים לברוח אליה, שכן בביתה היא אינה מעמידה לילדים גבולות, אינה מחנכת אותם, ומאפשרת להם לעשות ככל העולה על רוחם.

10. האב ציין כי בעבר האם בחרה שלא לקחת אחריות על הקטינים ונעלמה מחיי הילדים, כאשר הם היו בני 9 ו-12, למשך שנה שלמה. האם אינה מפעילה סמכות הורית ומעבירה את האחריות לחינוך הילדים על הילדים בעצמם או על האב, ובכך מוכיחה כי היא נעדרת מסוגלות הורית.

11. נטען כי האם היא זו שמסיתה את הילדים כנגד האב ומטרפדת כל ניסיון לטיפול נפשי ורגשי בילדים. האב מבחינתו "עשה, עושה ויעשה כל העולה בידו" על מנת לחדש את הקשר ילדיו. האם ביטלה את הטיפול המשפחתי במכון שינוי לאחר שהצדדים הסכימו לשתף פעולה בטיפול המשפחתי. האם ביטלה גם את הטיפולים הפרטניים בהם השתתף הבן אצל העו"ס, וגם העלימה מבית המשפט שהבת אינה מטופלת מזה מספר חודשים.

12. האב טען כי הוא מקיים שיחות טלפון יום-יומיות עם הבן, ונפגש איתו אחת לשבוע. לטענתו, לאור התנהלות האם, אין צל של ספק כי היא אינה יכולה להיות ההורה המשמורן.

דיון והכרעה:

13. החוק הרלבנטי לעניינו הינו [חוק הכשרות המשפטית והאפוטרופסות](#) התשכ"ב-1962 (להלן: "החוק"). במילותיו של חוק לא מצוין המונח "משמורת".

14. [בסעיף 15](#) לחוק נקבע כי:

"אפוטרופסות ההורים כוללת את החובה והזכות לדאוג לצרכי הקטין, לרבות חינוכו, לימודיו, הכשרתו לעבודה ולמשלח יד ועבודתו, וכן שמירת נכסיו, ניהולם ופיתוחם וצמודה לה הרשות להחזיק בקטין ולקבוע את מקום מגוריו והסמכות ליצגו".

על פי סעיף זה, ההורים שניהם מחויבים בשיתוף פעולה ובהסכמה ביניהם בכל עניין הנתון לאפוטרופסות על הקטין (ר' [סעיף 18](#) לחוק), ואין משמעות לכך שהורה אחד מוגדר כ"משמורן" והאחר לא.

15. המונח "משמורן", הפך להיות נפוץ ושגור על אף שלא הוגדר בחוק. המונח משמש לרוב להגדרת ההורה אשר הקטינים מצויים בהחזקתו והשגחתו מירב הזמן (ר' [תמ"ש \(כ"ס\) 11657/03 א.א. י נ' א.ב.](#) [נבו, 7.3.10]; [תמ"ש \(טב'\) 5782-08-09 א.ק. נ' נ.ק.](#) [נבו, 23.10.11]). לעיתים המאבק בין הורים ניטש על הכותרת "משמורת" כאשר אין בכך תועלת, ומדובר במאבק לשם המאבק בלבד. למעשה עסקינן בשאלת החזקת הילדים, וכך ראוי להגדיר זאת.

16. במקרה בו מתרשם בית המשפט באופן חד משמעי כי המאבק סביב סוגיית המשמורת כלל וכלל לשאלות אלו והפך להיות מאבק אישי בין ההורים, הרי שלא רק שאין מקום להכריע מיהו ההורה המשמורן, אלא דווקא ישנה חשיבות להימנע מ"להעניק" הגדרה זו לאחד מההורים, דווקא מתוך ראיית טובתם של ההורים ובעיקר את טובתם של ילדיהם.

17. במקרה דנן, ההליכים בין ההורים נמשכים שנים רבות ומדובר בקונפליקט קשה ארוך ומתמשך, חריג בכל קנה מידה. בית המשפט שומע ורואה עשרות ומאות תיקים העוסקים בעניין משמורת ילדים, אך יש לציין כי הסכסוך בין ההורים במקרה דנן אינו דומה לכל

סכסוך אחר. ההתרשמות הינה כי לאורך השנים הפך המאבק בין ההורים למאבק לשם המאבק בלבד, ולא לתכלית ראויה המיועדת לטובת ילדיהם המשותפים.

18. דבר זה ניכר הן בתהפוכות הרבות שעברו הילדים, כאשר חלק משינויים אלו היו בהסכמת ההורים וחלק במסגרת החלטות שונות של בית המשפט, והן ובעיקר בחוסר התקשורת הבולט בין ההורים ובחוסר שיתוף פעולה עם כל גורם טיפולי אליו הופנו. כמובן שכל אחד מההורים מטיל את האחריות למצב זה על משנהו, אך ההתרשמות הברורה של בית המשפט הינה כי לכל אחד מההורים חלק נכבד ומשמעותי באחריות לקונפליקט המתמשך ולטלטלות שעברו על הילדים.

19. לאחר שהבת ה' עברה להתגורר עם האם, באפריל 2011, המליצה פקידת הסעד כי מאחר ובפועל מזה כשנה מתגוררת הילדה בבית אמה ומזה תקופה ארוכה אין לה קשר עם אביה, אין מנוס מהעברת המשמורת של הקטינה לידי אמה. הומלץ כי המשמורת של הבן תישאר אצל האב (ר' תסקיר מיום 17.4.12). באותו התסקיר האם טענה כי הבת ה' משוועת לקשר עם האב אך האב לא משתף פעולה. מנגד, האב טען כי קבע פגישות עם פסיכולוגית בקופת החולים לקיום טיפול משפחתי אך האם וה' לא הגיעו לפגישות שתואמו איתם.

20. אין חולק כי מחודש אפריל 2011 עברה הבת להתגורר עם האם והינה מתגוררת עמה עד היום. איני רואה צורך או תועלת בהכרעה מי הגורם אשר תלויה בו האשמה לכך שלא התקיים ולא מתקיים קשר בין האב לבת. די בכך שאציין כי לכל אחד מההורים חלק ואחריות למצב זה.

21. הבן א' עזב את בית אביו בחודש אפריל 2014 ועבר להתגורר עם אמו, בהיותו כבן 15. בתסקיר מיום 23.7.14 הדגישה פקידת הסעד כי האב הינו דמות משמעותית עבור הבן. יחד עם זאת, לאחר שהאם חידשה את הקשר עם הבן ועשתה שינוי ביחסה אליו הבן השקיע את כולו בקשר עמה וחש כי לחזור לבית האב משמעו לוותר על הקשר עם האם. לאור השינוי שחל במגורי הבן הומלץ על משמורת משותפת מתוך אמונה כי הבן זקוק לשני הוריו.

22. למרבה הצער, למרות שנקבעו הסדרי ראייה בין האב לבן על-ידי פקידת הסעד, מפגשים אלו לא התקיימו כסדרם, והמפגשים בין האב לבן התקיימו באופן לא קבוע. פקידת הסעד דיווחה כי הן האב והן הבן "מתוסכלים מהקשר ובו זמנית כמהים לקשר", ואינם מצליחים לגשר על הקושי (ר' תסקיר מיום 3.12.14). בתסקיר מאוחר יותר דיווחה פקידת הסעד על תסכולו הרב של האב, המתקשה לקבל את בחירת הבן לעבור להתגורר עם אמו. פקידת הסעד דיווחה גם על תסכול מצד הבן, אשר מביע רצון עז לקשר עם אביו, אך מתוסכל מאוד מהימנעותו של האב להיפגש עמו (ר' תסקיר מיום 10.3.15). למרות התסכול ההדדי, בפועל לא מתקיימים מפגשים סדירים בין הבן לבין האב, ולא נעשה כל ניסיון מצד האב לפנות לטיפול על מנת לחדש את הקשר. אינני מתעלם מתפקידה של האם בסיוע ביצירת קשר בין האב לבנו, תפקיד שנראה שהאם איננה ממלאת כראוי.

23. בהתייחס לטענות האב באשר להתדרדרות הבן בלימודים יצוין כי אכן לאחר המעבר למגורי האם חלה ירידה מסוימת בציוניו של הבן והוא נעדר ימים רבים מלימודיו. יחד עם זאת, כפי שעולה מדיווח פקידת הסעד מדובר היה בתקופת הסתגלות שלאחריה נראה כי הוא נקלט

בצורה טובה מבחינה חברתית, והוא עושה מאמצים מבחינה לימודית (ר' תסקיר מיום 3.12.14).

24. לא בכל יום נתקל בית המשפט בעוינות כה מרובה בין שני הורים אשר גם לאחר שנים רבות מאז הפירוד ביניהם עוינות זו הולכת וגוברת במקום שתלך ותדעך.

25. בהחלטתי מיום 7.2.14 כתבתי לעניין זה:

"שני הצדדים חוזרים על דפוסי התנהגות קודמים ומאשימים זה את זה בכישלון הליך התיאום ההורי... הריני חוזר ומבהיר לצדדים, כפי שכבר נקבע בהחלטה קודמת, כי ככל שישתברר ששני ההורים אינם משתפים פעולה, בצורה אמיתית ועניינית, ולא באופן מלאכותי בלבד, עם ההליך אליו הופנו ע"י ביהמ"ש, ולאחר ניסיונות כה רבים, לא יהיה מנוס מלקבוע כי הצדדים אינם זכאים לכל סעד מביהמ"ש, שכן הם מנצלים את ההליך השיפוטי בצורה לא ראויה ואף מזיקה".

26. למרבה הצער גם לאחר החלטה זו, ולמעשה לאורך ההתדיינות הממושכת בין הצדדים, כל הניסיונות להוביל את הצדדים לזנוח את שפת המאבק ולייצר תקשורת חיובית לטובת הילדים, כולל באמצעות הפנייה לגורמי טיפול שונים, לא צלחו. למעשה, כמעט כל גורם טיפולי אליו הופנו הצדדים "הרים ידיים" והחזיר את התיק לבית המשפט תוך מתן הודעה כי הצדדים או מי מהם אינם מאפשרים את קיומו של ההליך וככל הנראה אינם מתאימים להליך תיאום הורי.

27. גם במסגרת דיון ההוכחות שהתקיים, נעשה ניסיון נוסף להביא את ההורים לטיפול משפחתי. יצוין כי בסיומו של דיון ההוכחות הסכימו הצדדים, לאחר מסע שכנועים נוסף של ביהמ"ש, לשתף פעולה במסגרת טיפול משפחתי במכון שינוי. למרבה הצער, מסיכומי הצדדים עלה כי למרות ההסכמות החשובות לא התקיים שיתוף פעולה בעניין זה והצדדים לא פנו לטיפול משפחתי, כאשר כל צד מאשים את משנהו בכך. למעשה מדובר בחזרה על דפוסי ההתנהגות הקודמים של ההורים.

28. נקבע כבר בפסיקה כי הורה שאינו מסוגל לאפשר קשר טוב ותקין של הילדים עם ההורה השני, או אינו רואה את חשיבותו של קשר זה, אינו ראוי להיות הורה משמורן. הלכה זו נכונה במקרה שבפנינו בנוגע לשני ההורים כאחד. זאת ועוד, הבת ה' הינה כיום בגירה ובוודאי שאין צורך או טעם לדון בהורה המשמורן לגביה. הבן א' הינו בן 16, וגם אם עדיין הינו קטין, על פי ההגדרה המשפטית, הרי ברור כי בחר כיום להתגורר בבית האם וכך המצב כבר מזה כשנתיים.

29. בפסיקה נקבע העיקרון כי יש להתחשב ברצונו של קטין בהתאם לגילו, וכאשר הקטין הינו בוגר ובעל מודעות (ר' ע"א 113/89 פלונית נ' אלמוני, פ"ד מג' (1) 660 בעמ' 666, ועוד).

30. בנסיבות אלו ובפרט לאור גילם הנוכחי של הילדים כיום, ברור ונעלה מכל ספק כי המאבק על "משמורת" הילדים התרוקן מכל תוכן ממשי ונותר אך ורק ככלי להנצחת המאבק מתוך תחושה שמי ש"יזכה" במשמורת יכריע את ההורה השני כך שיוכל "לנפנף" בהחלטה זו בתוך

תחושת ניצחון. אין בכוונת בית המשפט להיגרר למאבק חסר פשרות זה. אין כל הצדקה משפטית לדון ולהכריע כיום בזהות ההורה המשמורן. לפיכך, הריני קובע כי מיום שעבר על אחד מהילדים להתגורר אצל האם פסקה ה"משמורת" של האב לגביהם.

31. אין להתעלם מכך שלמונח ה"משמורת" נלווים לעיתים זכויות נוספות המוענקות להורה המשמורן, כגון קצבת ילדים מביטוח לאומי וכיוצא בזה. סבורני כי עניין זה יכול להיפתר בכך שיקבע כי נוכח ההחזקה הפיזית של ילדי הצדדים אצל האם הרי שכחלק מהעלות הכלכלית הנובעת מכך זכאית האם לכל הטבה וקצבה המגיעות לה כתוצאה מהחזקה זו מעת שעבר כל אחד מהילדים להתגורר אצלה. עניין זה יילקח בחשבון גם בפסיקת המזונות.

32. לסיום פרק זה רואה אני לנכון לציין כי לאחר שנים רבות, הגיע העת שילדי הצדדים יזכו ליציבות מסוימת בחייהם ולסיום המאבק הבלתי פוסק בין ההורים אשר הסב להם נזקים רבים. יש לקוות כי עם מתן פסק הדין ולאחר תהפוכות רבות וטלטלות קשות שעברו ילדיהם, ישכילו הצדדים לסיים פרק עכור זה בחייהם ויאפשרו לילדיהם המשותפים פתח של תקווה לעתיד טוב יותר.

תביעת המזונות

33. טרם דיון בטענות הצדדים והכרעה בהן, יובאו מספר החלטות שניתנו במסגרת תביעה זו.

34. בתחילת ההליך הגישה האם בקשה לפסיקת מזונות זמניים עבור הבת ה'. נקבע כי נוכח מצבם הקשה של הקטינים, ונוכח העובדה שבאותו השלב היה הבן במשמורת אביו ובחזקתו ואילו עניין משמורת הבת ה' טרם הוכרע, הרי שאין מקום למתן החלטה למזונות זמניים עבור הבת ה' (ר' החלטה מיום 24.1.12).

35. בבקשה חוזרת לפסיקת מזונות זמניים עבור הבת ה' ניתנה החלטה כי כל צד יישא במזונות ובהוצאות הקטין המתגורר עמו (ר' החלטה מיום 28.1.13).

36. בעקבות בקשה שלישית לפסיקת מזונות זמניים עבור הבת ה', נקבע כי לאור גילה (בת 17 וחצי במועד מתן החלטה) ולאור טענות האב באשר לסירובה של הבת לקיים עמו קשר, אין מקום לפסוק עבורה מזונות. באותה החלטה נפסקו מזונות זמניים עבור הבן, שעבר בינתיים להתגורר עם האם. בהחלטה נקבע כי לאור גילו של הקטין (קרוב ל-15 בעת מתן החלטה), ולאור הכנסות האם, יחויב האב לשלם לאם סך של 1,200 ₪ לחודש, החל מחודש מאי 2014 (ר' החלטה מיום 4.12.14).

37. האם ערערה על החלטה זו, אך בהמלצת בית המשפט המחוזי חזרה בה מהערעור (ר' [רמ"ש](#) [13874-01-15](#), [פורסם בנבו] דיון מיום 23.3.15).

טענות האם

38. האם טענה כי הכנסתה החודשית מעבודתה כסוכנת ביטוח עצמאית עומדת על סך של כ-8,000 ₪ ברוטו (7,200 ₪ נטו), וזאת בהתאם להסכם שנכרת בין אביה ושותפו לבינה, שהינו הסכם מחייב לפיו היא פועלת ב-10 השנים האחרונות. לטענתה, החל מחודש אפריל 2012 החלה לקבל תלוש משכורת בגין כספים שמעביר לה אביה על מנת לסייע לה כלכלית, וסוכם

ביניהם כי כספים אלו יושבו לאחר שיפסקו לקטינים מזונות קבועים. האם נחקרה אודות החשבון העסקי אותו היא מנהלת עבור אביה ושותפו והסבירה כי הסכומים המופקדים בחשבון העסקי הינם כספים מלקוחות המעוברים לחברת הביטוח.

לטענת האם, יתרת המשכנתא עבור הבית שבבעלותה עומדת על סך של 300,000 ₪, והיא נדרשת לשלם החזר חודשי בסך של כ-1,800 ₪ לחודש. נוסף על כך, היא נדרשת לשלם החזר בסך של 1,100 ₪ לחודש בגין הלוואה שנלקחה לרכישת רכב.

39. באשר להכנסות האב, טענה האם כי בכתב ההגנה האב טען שהכנסתו עומדת על סך של 8,000 ₪ לחודש מעבודתו כעצמאי בתחום המחשבים, ואילו בתצהיר טען שהוא משתכר 6,032 ₪ נטו לחודש בלבד. ממסמכי הבנק שצורפו על-ידי האב ניתן ללמוד כי הכנסתו הממוצעת עומדת על לא פחות מ-25,000 ₪ נטו בחודש. נוסף על כך, לאב עסק משפחתי בתחום השוקולד אותו מנהלת בת זוגו, המניב הכנסות נוספות. האם ציינה כי האב הסתיר מידע רב באשר להכנסותיו והכנסות העסק המשפחתי, ויש לזקוף זאת לחובתו.

40. לטענת האם, יש לפסוק את דמי המזונות עבור הבת ה' בסך של 8,080 ₪ לחודש, ואת דמי המזונות עבור הבן א' בסך של 6,590 ₪ לחודש, וכן לחייב את האב לשאת במחצית ההוצאות הרפואיות החריגות (ר' ס' 48 לכתב התביעה). האם טענה כי האב לא הפריך את טענותיה באשר לסכומי המזונות שנדרשו ובשתיקתו הביע את הסכמתו לסכומים הנתבעים ולכן יש לחייבו בסכומים אלו.

41. האם טענה כי הילדים מתגוררים עמה מזה שנים ארוכות והיא זו שנאלצת לדאוג לכל צרכיהם. אשר על כן, יש לחייב את האב במזונות הבת ה' ביחס לתקופה בה התגוררה עם אמה עד הגיעה לגיל 18, וכן יש לקבוע סכום בגין מזונותיה ממועד הגיעה לגיל 18 ועד לסיום שירותה הצבאי כנהוג בפסיקה. כמו כן, יש להגדיל את סך המזונות שנקבע עבור הבן א', כפי שנקבעו בהחלטה למזונות זמניים (סך של 1,200 ₪ לחודש), שכן אין די בסך זה בכדי לספק את צרכיו.

טענות האב

42. האב טען שהאם הינה הבעלים של סוכנות הביטוח, ששוויה מוערך בסך של כ-3 מיליון ₪. האם משתכרת סך של 100,000 ₪ בחודש לפחות כפי שמופיע בדפי החשבון העסקי שהוכח כי הוא בבעלות האם. נטען כי ההסכם שהוצג אינו כשר וחסר כל תוקף.

מלבד הכנסתה מסוכנות הביטוח, לאם דירה בשווי של למעלה מ-2.5 מיליון ₪. לאם הוצאות אישיות גבוהות, היא חיה ברמת חיים גבוהה, וכן ניתנה לה מסגרת אשראי בסך של 200,000 ₪. מהאמור ניתן להסיק כי לאם סכומי כסף לא מבוטלים בחשבונות בנק נוספים שהוסתרו מעיני בית המשפט.

43. האב טען כי מצבו הכלכלי קשה ביותר. הכנסתו החודשית עומדת על סך של 6,032 ₪ בממוצע נטו. לאב נולד בן נוסף, שהינו בן 3 שנים, והוצאותיו מרובות ביותר. האב מחויב בחובות רבים: החזר הלוואת משכנתא בסך של 6,000 ₪ לחודש וסך של 1,100 ₪ לחודש בגין הלוואות שנטל. לטענתו, אין להתחשב בהכנסתו בת זוגו שכן אין לו חלק בהכנסותיה מאחר והם אינם

נשואים. מכל מקום, לטענתו הכנסות עסק השוקולד עומדות על סך של 300 ₪ לכל שנת הפעילות בשנת 2014.

44. באשר לסכומי המזונות הנדרש, נטען כי הינם מוגזמים וחסרי כל אחיזה במציאות.

45. נוסף על כך, אין לחייב את האב במזונות הבת שכן היא נחשבת כבת מורדת. הבת שינתה את שם משפחתה משם המשפחה של האב לשם המשפחה של סבתה של האם ומסרבת לקיים קשר עם האב. הבת כיום הינה בגירה, העובדת ומפרנסת את עצמה.

46. נטען גם כי לאור מצבו הכלכלי של האב, ומאחר והוא נדרש לכלכל את בנו בן ה-3 אין לחייבו במזונות הבן שכן הוא מעל גיל 15, והחובה לשאת במזונותיו נובעת מגיל הצדקה. לאם הכנסות רבות שדי בהן כדי לספק את צרכי הבן.

דין והכרעה:

47. להלן אדון בהכנסות ההורים, ובצרכי הקטינים כפי שאלו הוכחו בפניי, ותובא הכרעתי.

הכנסות האב:

48. האב צירף לתצהירו אישור רו"ח על הכנסות לשנת 2014 לפיו הכנסתו החודשית בממוצע עמדה על סך של 7,185 ₪ ברוטו (נטו – כ-6,380 ₪), ולתקופה של חודשים ינואר- אפריל 2015 השתכר סך של כ-7,361 ₪ ברוטו לחודש (כ-6,530 ₪ נטו) (ר' נספח ז'). האם לא הוכיחה את טענותיה באשר להכנסות גבוהות יותר של האב. יחד עם זאת, מקובלת עליי טענתה כי לכל הפחות יש לקבוע את השתכרותו של האב בהתאם לטענתו בכתב ההגנה, שם טען כי הוא משתכר סך של 8,000 ₪ לחודש (ר' ס' 41 לכתב ההגנה). אשר על כן, אני קובע כי הכנסת האב עומדת על סך של לפחות 8,000 ₪ נטו לחודש.

49. האב לא הציג אישורים רפואיים לתמיכה בטענותיו באשר למצבו הרפואי שגרם לצמצום בהכנסותיו, ועל כן איני מקבל טענה זו.

בבחינת הכנסות האב יש לקחת בחשבון כי לאב בן נוסף מבת זוגתו הנוכחית, והוא כבן שלוש שנים.

50. בת זוגתו של האב בעלת עסק בתחום השוקולד. איני מקבל את טענת האב כי אין לו חלק בהכנסות העסק. יחד עם זאת, לא הוכח בפניי כי מדובר בעסק שהינו מניב רווחים גבוהים כנטען על-ידי האם (ר' אישור עוסק פטור, נספח ח' לתצהיר האב).

51. לאב בית בבעלותו בשווי 1,750,000 ₪ (לטענתו). האב נדרש לשלם החזר הלוואת משכנתא בסך של 6,000 ₪ לחודש (ר' נספח י"ד לתצהירו).

הכנסות האם:

52. האם הציגה מסמך משנת 20015 שנערך לטענתה בינה לבין אביה ושותפו, שהיו סוכני ביטוח אך רישיונם נשלל, לפיו היא תטפל בכל הביטוחים שטופלו על-ידם, ותמורה לכך תקבל סך של 8,000 ₪ לחודש בתוספת מע"מ, שישולם על ידם כנגד חשבונית מס כדין (ר' נספח 2 לתצהיר האם).

53. האם נחקרה בעניין זה וטענה כי היא רואה במסמך הנ"ל הסכם והיא פועלת על פיו כבר 10 שנים (ר' עמ' 19 לפרוטוקול). לטענתה, היא מנהלת את תיקי הביטוח מתוקף היותה סוכנת ביטוח. החשבון העסקי אמנם רשום על שם האם אך מדובר בחשבון עסקי לכל דבר ועניין, ואין מדובר בכספים שהינם בבעלות האם. גרסתה זו של האם מעלה תמיהות ונותרת בבחינת "רב הנסתר על הגלוי".

54. מעיון בדפי החשבון הפרטי של האם עולה כי האם מפקידה שיקים באופן קבוע אחת לחודש בסך של 7,200 ₪ לחודש (ר' דפי חשבון, נספח 11 לתצהיר האם). נוסף על כך, ובהתאם לתלושי השכר שהאם צירפה, לאם הכנסה נוספת בסך של 4,592 ₪ לחודש בממוצע בשנת 2013, בסך של כ-7,450 ₪ לחודש בממוצע בשנת 2014, ו כ-8,200 ₪ בממוצע בחודשים 01-03/15. איני מקבל את טענת האם כי מדובר בכספים שניתנו לה כהלוואה. טענה זו לא נתמכה בכל ראיה נוספת. האם לא הביאה לעדות את אביה ושותפו ולא צירפה כל מסמך לחיזוק טענתה כי הכספים ניתנו בהלוואה.

55. אשר על כן, מהמסמכים שהובאו בפניי עולה כי הכנסות האם עומדות לכל הפחות על סך של 12,000 ₪ לחודש לשנת 2013, סך של 14,600 ₪ לחודש לשנת 2014, וסך של 15,400 ₪ לחודש לשנת 2015.

56. האם הצהירה בחקירתה כי בן זוגה הנוכחי משלם לה עבור צרכיה, היא נתמכת כלכלית בו ולנה בביתו פעמיים בשבוע (ר' עמ' 21, ש' 8-10, ש' 13-17).

57. לאם בית בבעלותה בכפר סבא. לטענת האב שווי הדירה עומד על סך של כ-2 מיליון ₪ אך לטענת האם היא רכשה את הדירה ב-1.3 מיליון ₪ (ר' עמ' 24, ש' 21-22). לא הובאה ראיה להוכחת טענות הצדדים לעניין זה. האם נדרשת לתשלום החזר הלוואת משכנתא בסך של 1,800 ₪ לחודש (ר' נספח 11 לתצהיר האם). לאם רכב בשווי 130,000 ₪. האם מחויבת בהחזר חודשי בסך של 1,000 ₪ בגין הלוואה בסך של 30,000 ₪ שנלקחה לרכישת הרכב (ר' עמ' 24, ש' 23-26).

צרכי הקטינים והכרעה:

58. בהתאם לדין העברי ולפסיקת בית המשפט, מגיל 15 ואילך מחויבים ההורים בכל צרכי הילד באופן שווה מכוח דיני הצדקה (ר' [ע"א 1375/93 אביטבול נ' אביטבול פ"ד \(1\) 215, 219 \(1996\)](#)).

59. האם צירפה לתביעתה פירוט כרטיסי אשראי לתמיכה בטענותיה באשר לצרכי הילדים. מחקירתה באשר לפירוט הנ"ל עלתה התמונה לפיה חלק מהוצאות בכרטיס האשראי הוצאו לטובת בן זוגה של האם (ר' עמ' 23, ש' 23-31). מעבר לכך, התרשמתי כי המזונות להם עותרת האם אינם משקפים את צרכי הילדים, והינם מעבר לרמת החיים בה חיו טרם המעבר

למגורים עם האם. ככל שהאם מבקשת להעלות את רמת החיים של הילדים, עליה לשאת בעלויות הנוספות באופן עצמאי, וזאת בייחוד נוכח גילם של הילדים, שהינם מעל לגיל 15. לעניין זה יודגש כי הכנסת האם גבוהה משמעותית מהכנסת האב, לאחר קיזוז הוצאותיהם.

60. באשר לבת ה', ובהמשך להחלטות שניתנו לעניין זה במהלך ההתדיינות, איני רואה מקום לפסוק מזונות עבורה. הבת ה' עזבה את ביתו של האב בחודש פברואר 2011 ועברה להתגורר עם האם. באותה העת הייתה בת 14. הבן א' נותר להתגורר עם האב, וזאת עד לחודש אפריל לשנת 2014. בשלושת השנים הנ"ל, הבן התגורר בבית האב והבת התגוררה בבית האם. סבורני כי לגבי תקופה זו יש להתייחס ברוח ההסכמות הקודמות שהיו בין הצדדים, בשנת 2009, אזי הוסכם כי הילדים יהיו במשמורת משותפת וכל צד יישא בהוצאות הילדים כאשר הם שוהים עמו.

61. זאת ועוד, כאשר עבר הבן א' להתגורר עם האם, הייתה ה' כבר בת כ-17 שנים. בנסיבות העניין, לאור גילה ולאור התנהגותה של הבת כלפי האב, אין מקום לפסוק עבורה מזונות גם עבור תקופה זו. מאז עברה הבת ה' להתגורר עם האם היא ניתקה כל קשר עם האב, והיא מסרבת לקיים עמו קשר. ה' אף שינתה את שם משפחתה לשם המשפחה של סבתה מצד האם (ר' נספח ג' לתצהיר האב). האב צירף חילופי מסרונים בינו לבין ה', מהם עולה כי הבת התבטאה כלפיו באופן קשה (ר' נספח ג' וגי' לתצהיר האב). יש לסייג את האמור ולציין כי אין מדובר בהתנהגות חד צדדית של הבת כלפי אביה וכפי שעולה מדיווחי פקידת הסעד גם לאב חלק בכך שלא מתקיים קשר בינו לבין בתו, שכן הוא לא נענה לניסיונותיה לקיים עמו קשר (ר' תסקיר מיום 25.7.13) ולא החל בהדרכה הורית כפי שהומלץ על-ידי פקידת הסעד. מכל מקום אין להתעלם מכך שגם האם לא פעלה באופן ממשי ליצירת קשר בין ה' לבין אביה.

62. בנסיבות העניין האמורות לעיל איני רואה מקום לפסוק מזונות עבור הבת כיום, לאחר שמלאו לה 18 שנים.

63. באשר למזונות הבן א', יש מקום לפסוק עבורו מזונות מיום שעזב את בית האב ועבר להתגורר עם האם, קרי מחודש אפריל 2014.

64. נוכח הכנסות הצדדים, כפי שצוינו לעיל, ולאור גילו של א' בעת המעבר לבית האם (כבן 15), איני רואה מקום לשנות מהחלטתי למזונות זמניים, ולפיכך הריני מורה כי על האב לשלם לידי האם עבור מזונות הבן א' סך של 1,200 ₪ לחודש וכן לשאת במחצית הוצאות תינוך ומחצית הוצאות רפואיות חריגות בהתאם למפורט בהחלטה הנ"ל (ר' החלטה מיום 4.12.14).

65. חיוב המזונות הינו עד הגיעו של א' לגיל 18 ו/או עד סיום לימודיו התיכוניים לפי המאוחר. בזמן השירות הצבאי הסדיר/השירות הלאומי ו/או עד גיל 21, לפי המאוחר, ישולם עבורו 1/3 (שליש) מסכום המזונות ששולם עבורו ערב גיוסו.

66. בנסיבות העניין, אין צו להוצאות וכל צד יישא בהוצאותיו.

67. בטרם סיום אשוב ואציין את תקוותי כי לאחר ההכרעה הסופית בהליכים אלו, יסגרו ההורים את דלתות בית המשפט מאחוריהם ויפתחו דלת חדשה של הידברות, הדרכה הורית ושיקום היחסים אשר יאפשרו להם ובעיקר לילדיהם להגיע אל המנוחה ואל הנחלה.

68. המזכירות תשלח את פסק הדין לצדדים ותסגור את התיקים.

ניתנה היום, י"ב שבט תשע"ו, 22 ינואר 2016, בהעדר הצדדים.

בנימין יזרעאלי 54678313
נוסח מסמך זה כפוף לשינויי ניסוח ועריכה

[בעניין עריכה ושינויים במסמכי פסיקה, חקיקה ועוד באתר נבו – הקש כאן](#)